

نقشه آقای گاف برای جدا کردن جنوب ایران

۱۰ مهر ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۲۴

در اواخر جنگ اول جهانی زمانی که قوای انگلیسی در جنوب ایران حضور داشتند و با عشایر ایرانی می‌جنگیدند، کنسول انگلستان در شیراز پیشنهاد کرد که جنوب ایران تحت نظام نایب‌السلطنگی شاهزاده فرمانفرما از کشور جدا شود.

این مطلب در قالب چند اطلاعیه در روزنامه ایران به چاپ رسید. روزنامه ایران در شماره ۱۷ ژوئن ۱۹۱۸ خود حاوی اطلاعیه‌ای از سوی رودلف سومر از سفارت آلمان بود: «طبق اخباری که به دستمان رسیده، کنسول انگلستان در شیراز، آقای گاف، اخیراً به سفارت انگلستان در تهران پیشنهاد کرده است که جنوب ایران تحت نایب‌السلطنگی شاهزاده فرمانفرما به استقلال داخلی دست پیدا کند.»

این اعلامیه می‌افزاید: «سفارت آلمان معتقد است که باید توجه عموم مردم را، در این مقطع حساس، به این حقیقت جلب کند که در حالی که قدرت‌های مرکزی و جمهوری روسیه حافظ استقلال ایران هستند و استقلال کامل و تمامیت آن را تضمین کرده‌اند، دولت انگلیس، بالعکس، راه را برای تقسیم و نابودی [ایران] هموار می‌سازد. رودلف سومر، سفارت آلمان، تهران.»

براوین، «فرستاده» شوروی، نیز اطلاعیه‌ای در شماره ۲۰ ژوئن ۱۹۱۸ روزنامه ایران منتشر ساخت: «در ارتباط با اطلاعیه سفارت آلمان در خصوص تمایل انگلیس به استقلال داخلی جنوب ایران تحت نایب‌السلطنگی شاهزاده فرمانفرما، والی کنونی شیراز، اینجانب از طرف جمهوری فدرال سوسیالیست روسیه، بدینوسیله توجه عموم مردم ایران را به این مسئله جلب می‌کنم، و به مردم این کشور یادآور می‌شوم که ملت انقلابی روسیه حاضر است که برادر عزیزش - کشور همسایه ایران - را برای دفاع از خود در برابر فشارها و تجاوزات کاپیتالیسم و فئودالیسم خارجی آماده کند.»

انگلیسی‌ها خیلی سریع این اتهامات را رد کردند و تکذیبیه آنها در همان شماره ۲۰ ژوئن روزنامه ایران به چاپ رسید: «در ارتباط با اطلاعیه‌ای که از سوی سفارت آلمان در روزنامه «ایران» به چاپ رسیده، و در آن ادعا شده بود که پیشنهادی برای استقلال داخلی جنوب ایران مطرح گردیده است، سفارت بریتانیا بدینوسیله این اتهام را رد و اعلام می‌کند که چنین پیشنهادی از سوی کنسول بریتانیا در شیراز مطرح نشده است. سفارت بریتانیا.»

پاسخ سفارت آلمان در شماره ۲۱ ژوئن ایران به چاپ رسید:

سفارت انگلستان مطلبی را که سفارت پادشاهی آلمان چند روز پیش در خصوص تمایل و قصد انگلستان برای اعلام استقلال داخلی جنوب ایران علنی ساخت، با صدور تکذیبیه‌ای عمومی رد کرده است. بنابراین، سفارت آلمان مجبور است رازی را که تا کنون نزد خود نگاه داشته، با انتشار ترجمه یادداشتی از طرف آقای اسکات، کنسول سفارت انگلیس، به سرگرد سِر والتر بارتلوت، وابسته نظامی همان سفارت، برملا سازد.

یادداشت از این قرار است: «وزیرمختار از شما تقاضا دارد که اهمیت محرمانه ماندن تلگرام امروز صبح آقای گاف در خصوص فرمانفرما و استقلال جنوب ایران را به اعضای دفترتان گوشزد کنید. اگر دشمنان مان چیزی بشنوند بی‌مورد آن را بزرگ کرده و سر و صدا راه می‌اندازند، و خواهند گفت که ما داریم راه را برای تقسیم ایران آماده می‌کنیم.»

یادداشت فوق هرگونه تردید درباره صحت محتویات اطلاعیه این سفارت را برطرف می‌کند و هیچ شک و شبهه‌ای در خصوص تمایلات، مقاصد و اهداف انگلیس در قبال ایران باقی نمی‌گذارد. (امضاء) سومر، دبیر اول سفارت پادشاهی آلمان در تهران.

پاسخ انگلیس به این اطلاعیه سفارت آلمان در شماره ۲۸ ژوئن روزنامه ایران به چاپ رسید:

در ارتباط با اظهارات سفارت آلمان در خصوص پیشنهاد کنسول بریتانیا در شیراز به سفارت بریتانیا برای استقرار یک دولت مستقل در جنوب ایران، سفارت دولت اعلیحضرت پادشاه بریتانیا بر این باور است که چنین اظهارات کذبی باید با فاش شدن حقیقت خاتمه یابد. در واقع این پیشنهاد که شاهزاده فرمانفرما نایب‌السلطنه‌ای کارآمد برای دولت مستقل فرضی جنوب ایران خواهد بود، به کنسول بریتانیا در شیراز ارایه شده بود. کنسول نیز بنا به وظیفه‌اش این مطلب را به سفارت بریتانیا در تهران گزارش داد. ولی از آنجایی که چنین پیشنهادی مستقیماً بر خلاف دیپلماسی بریتانیای کبیر است، و با عنایت به این امر که دولت بریتانیا مکرراً تمایل و قصدش را مبنی بر احترام به استقلال ایران اعلام داشته است، بدون شک پاسخ به این پیشنهاد قطعاً منفی خواهد بود.

منبع: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۲۸۲۹۷/ایران-جنوب-کردن-جدا-گاف-آقای-نقشه>